

گەلەرى ئەنفالى ھونەرمەندى جىھانى: (عوسمان قادر ئەحمەد)

نوسىنى: سەلاخ جەلال

چۆن زىمانى پىرسىيار بدۆزىنەۋە؟ لەكۆيۈە دەست پى بىكەين؟ بەچى زىمانىك رۇمانى كەوتنە خوارەى رۇخى
ھەزارەھا زىندەبەچالى بەر ئاگرو خۆل و خەردەل بنوسىنەۋە؟

چى كامىراۋ وىنەيەكى فۆتۆيى دەتوانىت ئەو دىمەنە نەبىنراۋانەمان نىشان بداتەۋە؟ وىنەى ئەو ساۋايانە
ۋىنا بىكاتەۋە بەمژىنى مەكى وشكى دايكىانەۋە چلمى مەرگىان ھەلدەمژىيەۋە، ئەو ژن و پىاۋانەى لەناۋ
ھاۋارى تىزاباۋى دەروندا لال بىون، چى ئامىرئىكى گەردونى دەبىت ھاۋارو نوزەو گرىان و لالانەۋە دەنگى
مەرگەساتى ھەزارەھا جىابىكاتەۋە ئەو وىنانە فۆتۆ بىكاتەۋە؟

ئەم مەنفاى بەخۆل خۆلىنەى خۆلەپەتانىي گىانى سەدو ھەشتاۋ دو ھەزار مرۆقى سىپىلى بۆ ئاسمانەكان
ھەلفراند، دەنگ و نوزەشيان بەرەگ و تىرەى زەۋىيەۋە بلابوۋە. ئەو فىلمە كىتوپرىانەى بە گەردەلولى
زەمەنەۋە نەتەۋەيەكى داپۆشى و جىھانى سەرسام كرد نانسرىنەۋە، جىمىس يۆب و مانگى دەستكرد و
مىكروئسۆب وىنەى نەگرتن و كاغەزۇ قەلەم و تەكنەلۆژيا ناتوانن ئەو سىنارىيۆيانە وىنا بىكەنەۋە،
بەحەقىقەتى خۆيانەۋە بەبىستىن و وىناكردنى فەلسەفىيەۋە بەھۆكارى تەكنىكى گەپانەۋە و ئامارو
دابەشېون و جىگۆركى منى بىركەرەۋەى دىكارتىان گۆرى بۆ ئىمە تۋاينەۋە و ئىۋە بىر بىكەنەۋە.

ئەم منە لىرە گۆردرا، بەمىژو فەلسەفەى جىنۆسايىدى سىپىلەۋە دەنگى منيان لەبىركردنەۋەى خۆيانەۋە
خىنكا، بون بە ئىمەى بىركەرەۋە لەبىرەۋەرىدا تۆرى ئاماژەى و سونبل و رەمىزى نەمى.

ستوديو گه لهرى هيلكارى (عوسمان قادر ئەحمەد)

زەمەنى نوسىنە وەى مېژويەكە لەخوین و رۆح و روانىندا ناو نیشانىان ماو، خومخانە و تيشكى تەليكىسى زەمەنىكى زىندە بەچالى مەرگەساتى رژیىمى خوین ریزی بەعس بو لە (نوگرە سەلمان و بىابانى عەرەر) کاروانى سەردەمىكى شوم.

لەبرى چاوى كامىراو بەشەكانى میديا وینە و فيلم و فيديو دىكومىنتارى لەچاوى هونەر مەند (عوسمان قادر) دا وینا کران، بەو ژانە سەختە وە توانى بەکۆلنەدان لەرۆحە وە ئەو وینانە لەهیلکارییه کانىدا بکیشتە وە، بەتیکە لا بونىان بەناخ و هەست و نەستى مرقاىه تىیه وە، بەجیهانىان بناسىنیت. لەوینەى تەعبىرىیه کى هەستیارە وە باس لە گىرانه وەى ئازارى خەلک دەکات، لەیادە وە رىیه وە بو وینە بو ئەو وینانەى تر هیچ وینە یەکیان بو نییه.

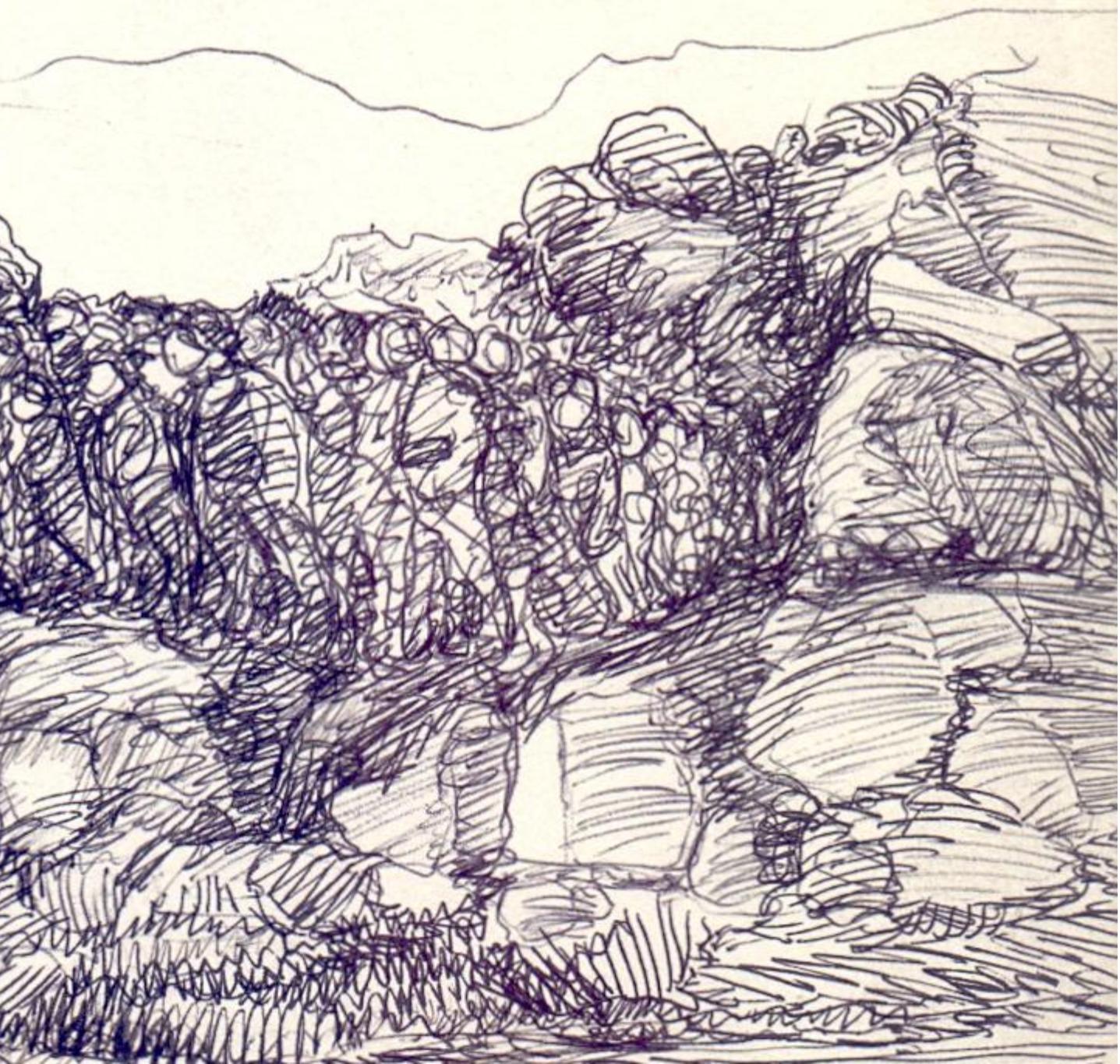
ئەم ژورە ستوديو گه لهرى هيلكارى (عوسمان قادر ئەحمەد) لەبەکرە جو لەگۆگل ماپرچستەر
کراو (studio gallery osman ahmed)

ئەو گەلەرىيە ۋە ئىنەي ۋاقىيى مەرگەساتى ئەو سەردەمەي كىشايە ۋە، بەپىشاندىنى كارى ھونەرى و ئەزمونى دۆكمەنتكردنى نەھامەتتە كانى جەنگ. يەكەمىن پىگەي گىرنگىدانە بەھونەرى ھىلكارى لەناۋچەكەدا بەگشتى.

فەزاي ژورى ھونەرى لەروانىنى من و تۆۋ ئەوانە ۋە فراوان دەبىتتە ۋە بۆ سنورى بەرە ۋە بى كۆتايى، بەرە ۋە كوژاندە ۋە ھونەرى روناكى و بىنىن. ژورىك فەزاي جەنگى جىھانى سىيەم و پانۆراماى بون دەكات، ياخود چىرۆى زىندو بونە ۋە ھەناسە كانى تىكەل بەخۆل دەبنە ۋە بەھۆمىرۆس و جارىكى ترھاوار دەكەن.

چۆن بتوانىن بەۋشە باس لە پىرۆزىيە كانى گەلەرىيە كى خۆبەخش بىكەينە ۋە ئىنەي سەردەمەي مەرگەساتى مىللەتتە بىكىشىتتە ۋە؟ چۆن روبەپوى ئەو ھەمو رۆحە ھەلفىوانە بىبىنە ۋە بچىنە ناو ئەم گەلەرىيە ۋە سەيرى ۋە ئىنە ھىلكارىيە كان بىكەين؟ دەبىت بەشيعرە كەي سالمە ۋە چىرايە كى رۆحى دابگىرسىنىن:

(بەھەيا بىرە حىزور بەئەدەب سوژدە بەرە
خەلۋەتى دولبەرە سالم ئىرە مەيخانە نىيە؟)

هونەری ھیلکاری چیه؟

ھیلکاری هونەریکی ميم پيژكراره، بهو رهنكه تهلهسكو به فيزيوايانه هيه تي، له زمانى شاراهى فهزاي وینه ییدا ئیستا ده باته وه ناو رابردويه كى ئاماده و روداوه دل ته زینه كان زیندو ده كاته وه، رابردويه ك ناتوانین لێ جیا بینه وه، له گه ل بیهو هوش و نه ست و هه ستماندا تیکه لاو بووه. وهك په لكه زیرینه ی هونەری به پهنه گه كانیه وه فهزا ده گریت و زمانى سیمۆلۆژى به روى جیهاندا ده كاته وه، وینه كان شارێكى رابردویی له روانیندا دروست ده كه نه وه. ئه وه ئیمه یین، ئه وه باب و با پیرانن، ئه وه ئه و كاره سات و جینۆسایدیه له زه مه نیکدا كراوه بوته هه وینی زه مه نه كان، به بی كۆتایی له گه ل نه وه كانی ئاینده دا زیندو ده بنه وه.

ئه م هونەر زه مه نیکى دریزی له میژوی جیهاندا هه یه و سه ره تا ریشه ی له زانسته كاندا هه بووه به وینه ی درهخت و رهگ و ئه ستیره ناسی و دوا یی ھیلکاری سه ركرده و پاشاكان و سه ده به سه ده فراوانتر بووه.

زیاتریش پیشكه وتنی زۆری له كلتورى ئیسلامیه وه ماوه ته وه، سه ره تا به نه خشه سازى ده ستی پيكردوه و نوسراوه، له قورئانی پیرۆزدا كلتورى كى گه وره یان به جیهیشت، هه تا ئه م شیوه كلتوره ئیسلامیه له موزه خانه و كتیبخانه كانی جیهاندا پارێزراون، زیاتر له سه دو بیست و چوار هه زار ھیلکاری له شارى ئیستانبولدا هه یه و له میسرو تونس و مه غریب و هیندستان و ئیران و زۆریه ی ولاتانی تری جیهانیشدا داندراون. هه تا ئیستا زیاتر جیگه ی باه خن (الایسیسكو) هه ولدانی گرنگی زۆر ده زگای نیشتمانی و نیوده وله تی و ریکخراوی جیهانی ئیسلامی و یونسكو یه بو پاراستنی هه مو ھیلکارییه كان.

ئه م هونەر هیش جیاواز له هونەر ه كانی تر، لای هونەر مه ندانی ئیسلام زۆر پیشكه وت و داهینانیان له سه ر كرد، له ریی رازاندنه وه ی رهنگی ئالتونی و رهنگه كانی ترو جوانی و قه شهنگی ئه م ھیلکارییه یان گه شه پیدا بو ولاتانی تر گوازرایه وه. یه كه م جاریش خه لیفه ی موسلمانان (المستنصر بالله) له سالی ۳۰۲_۳۶۶ نوینه ری خو ی ناردوه بو رۆژه لات بو كپینی پیویستی ئه م هونەر وه كۆمه له یه كیشی بو نوسه رانی ئه م

هونەرە کردۆتەو. ھەمو ھیلکاران و وینەگران و نوسەرانی گرتۆتەو. چالاکی و گەشەییەکی گەورەیان دەست پیکردوو.

سەرەتایش ھیلکارییەکان زیاتر لە زەخرەفەو یەکەیی نەخشەکیشانی جیاوازی لە زەخرەفەیی رووکی و نوسراوویی ئەندازیاری منمنات و وینەو شیوازی تر دەستی پیکردوو. بەدەست لەسەر کاغەزیان گەلای زەل یان لاپەرەو سیرامیک و شوشەو منمنات ھو دەروست کراو.

لەکۆندا دیاریکردنی مانای ھیلکاری لەتەنەکاندا یان شیوەکاندا ھەلگری ئەو بون واتای ھیلکاری نزیك دەبوو. لەواتایانەیی ئاسان.

بەلام لەچەرخێ نویدا ھیلکاری لە دەرفەتی ھونەریدا دیاری دەکریت، لەرەنگەکانی تەلایی ھەک زەیتی و تامبراو ئەکرلیک و کۆمی تواوو فرمیسک و رۆنە پیکھاتەییەکان. زیاتر فلچەیی رەنگ کردن و چەقوو سەب و پەر بەکار دەھینرین.

ھونەری ھیلکاری الرسومات دەستەواژەییەک بو بۆ خزمەت گەیاندن بەھونەری شیوەکاری، لەچەرخێ نۆزەدا ھەک ھونەریکی سەر بەخۆ ناسرا، ھەک بەشیکی بنەرەتی تابلۆ دادەنریت، لەرەنگە ئاویەکان و ھەمو شیوەکانی باستیل و یان قەلەمدانی مۆم بن.

وشەیی وینەگرتن التصویر واتایەکی دیاریکراو فراوانی ھەیی، بەگشتی ھینانی وینەیی فیکرییە لە ھۆکارە دروست کراوەکانەو، دیسان وینە واتایەکی فراوانتر دیاری دەکات، بەگشتی ھینانیکی ئالۆزە ئەگەر دروست کراو یان سروشتی یان خەيال کراو بییت، وینەیی زیھنی بن یان وینەیی خەيال یان مەجازی بن، وینەگرتنی ئەو خەيال کردنەییە بۆ ئیدای وینەگرتنی فۆتوگرافی، کامیرا وینەییەکی فیکری یان جولاو وینە دەگریت لەپیری فیدیوو دەبییت. وشەیی وینە بەوشەیی فۆتوگرافیەو دەلکیت شیوەیی وینەکە دیاری دەکات.

هونەرى ھېلكارى لەناواخنى ئەم فەرھەنگەوہ لەماوہى هونەرىيەوہ خراوہتە سەر هونەرى تەشكىلىيەوہو واتاى فەرھەنگى بۆ ھېلكارى (الرسم)ناونراوہ . ھېلكارى بەبەكارھينانى پيگەوہ لكاندن و پيگھاتەيى الفسيفساو(مۆزايىك رەنگالەيى) و كۆلاج و شوشەيى المعشق، بەلام ھېلكارى لە زەمانى جىماوہيەكى زيادەرۇبيە لەديارىکردنى ئەركى جىماوہكە و لەسەرتهختەكان ناو دەنرین بەلابردنى جىماوہ دەست نوسەكە بەبەكارھينانى فەزا.

عوسمان ئەحمەد قادر كىيىيە ؟

كاراكتەرى كارەساتە سەختەكانى ئەنفال و تاريكى ئەو رۆژگارەنەيە لە شەپۆلى توانەوہى رۆح ەو جەستەدا بە دوربينىكى تەليكىسى ئەفسانەيىيەوہ چاوى لەو وینە ترسناكانەدا بو زرى پۆش و ستونى ئۆتۆمۆبيلە سەربازيىيەكان بەزەبرى چەك مندال و ژن و ساواو شيرە خۆرەو پيرو لاويان دەپيچايەوہو راپيچيان دەکردن بۆ ناو زىلى سەربازى، ئەو وینانە ھەر لە روانيندا نين كاتيك تيكەل دەبن بە چيرۆك و رۇمان و ئۆپيراو موزىكى جۆراو جۆر لەوشەو رستەو ھاوارى ناخ و تەقینەوہى دەروندا ەك بوركانيك لەو چركەساتانەى بەرەو مەرگ دەبرين، ئەو فيلمە ترسناكانەى رەوى ئەو ريبوارانەى مەرگ بون لە فيلمەكاندا جيگەيان نابيئەوہ، چۆن شەپوال و مراد خانى و جلى ژنانەى كوردەوارى بە تيكەلى گەردەلولى تەپو تۆزى ئەو سوپا بى شومارەوہ بلاو دەبونەوہو تيكدانى گوندو خانوبەرەو رەزو باخ و ھەمو شوينەوارو پاشماوہيەك دەسوتيندران و ھەزاران سقىل دەكرانە خۆراكى زيندويى تاريك ترين زەمەن و بون بە قۆرميكي سروشتى و سروشيان دەدا بۆ بينەران.

ئەم وینەو فيلمە سينەمايىانە لە شەپۆلەكانى بونەوہ دین تيكەلى ھەست و نەست دەبن ، كى دەتوانيت جارىكى تر وینايان بكاتەوہ ؟

ئەوہ ئەو دەفتەرە ونەى ميژووە، (عوسمان ئەحمەد قادر) لەبرى كاميرا و ھەمو ھۆكارەكانى ميديا بو بەدەريالوشى ئەو فيلم و وینانە . ھەلمژينى كيميائى و بۆنى باروت و ئاسن و فيشەك و خوین و عارەق و

شەونخونی رۆژانی مەرگەسات بون بەهەوین و خامەى خاوی واقیعی و روانین و هەست و نەستی بەوینەى ئەنفال مۆمیا ببو. وەك وینەى كۆتایی بون تابلۆى مەرگەساتیان كیشاوه وەك چاودیری هەمو روداوهكان لەگەڵ ئەو پۆله پیشمەرگە گیانبازانەدا گەپاوه و وینەى رۆحى ئەو مەرگەساتەیان بەچا و گرتوووه و لە رۆحدا شۆردویانەتەوه بە وینەو فیلمى تراژیدی جینۆسایدی سەدهى بیست و یەك. سەرتاپای سێكچ و كانفاس و كارتۆن و ماتریالەكانى تریان داگیر کردوووه ژینگە بۆتە فۆرمیكى شویندراو هەولێ زیندوبونەوهى ئەو جەستە بێ گیانیانە دەدات چۆن زیندە بەچال کران؟

هونەرمەند پیشمەرگەیهكى بێ چەك بووه.

ئەو وینانەبون بەمۆمیای کارەساتەكان و کامیرایهكى خۆکردیان دروست کرد لە روانینی و نیگای هونەرمەند لەتافی لاویدا بووه بەكامیرا.

ئەو رۆژانە هونەرمەند پیشمەرگەیهكى بێ چەك بووه، لە مەلەبەندى ریکخستنى یهكى سلیمانى، وەك مورویهكى ئاودارى چاخەكان ویستویهتى رەشەباو گەردەلولیكى گەردونى هەلبكات و ئەو رژیمە دیکتاۆره بپوخینیت، رۆژانە بەفرمیسك چاوی شتوووه گریه و هاواری لەناخیدا کردۆتە بوركان و بریاری داوه ئەو فیلمانە وینا بکاتەوهو بە جیهانیان بناسینیت.

بەو هیوایهوه لە قەندیلەوه بۆ بەشى راگەیانندن دەگوازیتهوه لە سەقز لەگەڵ هونەرمەندان و نوسەرانی ترى وەك (رەمزی قوتبەدین) و(رێبوار خالید) و(رێبوار سەعید) دەست بە کاری ئەدەبى و هونەرى دەکەن. وەك کارمەند لە گۆڤارى رەنگالە و کەلتور لە بەشە ئەلبومەکانیان هیلکاری بلاودەکاتەوه. لە شارى سەقزیش بەمامۆستای هونەر دامەزراوه، بەو هۆیهوه ناسنامەى بۆ دروست کراوه و توانیویتی بۆ هەمو شارەكان بپروات و چالاکی بکات و پەيوەندى بەگەلەرییهكان و دام و دەزگاكا هونەرییهکانەوه بکات. بپروکەى دیکۆمینتەرى لەسەر کەمپى مندالانى هەلەبجە لە زیوی نزیك سەقز دەکاتەوه. لە تارانیش پێشانگایهكى تاییهت بە مندالانى هەلەبجە دەکاتەوه و هونەرمەند(عەباس عەبدولپەرەزاق) وینەى پێشانگاکە دەگریت، ئەم فیدیویە دەبییت شوناسیكى گرنگ بۆ کورد، لە گۆگل بلاودەبیتهوه و زۆر کاریگەرى دەبییت، دواى سالانیکى زۆر دواجار پرۆقیسۆر زیلان فەرەنسى پەيوەندى بە هونەرمەند(عوسمان قادر)هوه

به مه به سستی دانانی کتیبیک له سه ر گپانه وهی جه نگ له چاوی مندالانه وه کاریگه ری جه نگ له سه ر مندال له سه د سالی رابردودا.

له و کاته یشدا ئیرانیش له ری کاک (حسین سنجاری) نوینه ری یه کیتی له تاران دانیشتنیان له گه ل کردوه له سه ر نه وهی به هوی کیمیا بارانی هه له بجه وه رژیمی سه دام بو چه واشه کردنی رای جیهانی ده یه ویت

حکومەتی ئێرانی پێی تاوانبار بکات و بەم کارە هونەریانەیی هونەرماندانە کورد ئەو دەستەواژەییە سفر دەبێتەووە جیهان دەزانیت تاوانباری سەرەکی رژیمی عێراقە.

بەو مەبەستەیش وێنە و تابلۆ هێلکاریەکانیان بەملوێنانی لێ چاپ بکریت و ژێر نوسی بە زمانی ئینگلیزی لەسەر چاپ بکەن و لە رێگەی قونسول گەریبەکانیانەو بە جیهاندا بلۆ بکرینەووە پەیمانیشیان دەدەنێ هاوکاریان بکەن هەتا بچنە ولاتانی ئەوروپی.

ئەمەیش دەرفەتێک بۆ ئەم هونەرماندانە دەکاتەووە، هەتا دواتر بەهۆی ئەوێ هاوێکانی فەرەنسا هەلەبژێن و ئەمیش سوید، بەهۆی شانسەووە ئەوان فیزە وەرەگرن و ئەم دەمێنیتەووە.

کاک(رێبوار سەعید) و (مامۆستا نازم) و (رەمزی قوتبەدین)و(ئەبو شەهاب)دەگەنە پارێس.

رێبوار سەعید و رەمزی قوتبەدین پێشانگا دەکەنەووە بەئامادە بوونی بەرێز(مام جەلال) و (فرانسۆ مێتەرەن)، بەرێز (مام جەلال) پرسیاری لێکردون عوسمان بۆچی نەهاتووە؟ کاتیەک هۆکارەکی زانیووە پەيوەندی پێوەکردووە بچیتە سوریا.

بەرەو سوریا دەچیت لەدیمەشق چاوی بە مام جەلال دەکەوێت و لە رێی ناوەندی رۆشنبیری کویتەووە لەهوتیل شیراتۆن پێشانگایان بۆ دەکاتەووە بۆ کۆمەلێک هونەرمانەند و زیاتریش زۆربەیی کارەکان هی ئەو بوون. لەگەڵ ئەویشدا تابلۆی هاوێکانی شاخ و ئاوارەیی ئێرانیشی نمایش کردووە. بەرێز مام جەلال وەک هەمیشە پشتیوانی بوو، لەو کاتەیشدا نوێنەری یەکییتی ئاگادار دەکات بەپەلە کاری بۆیکەن هەتا بچیتە لەندەن.

هیلکارییه‌کانی له مۆزه‌خانه‌ی به‌ریتانیا داده‌نرین.

دوای ئەوه له‌لنده‌نی پایته‌ختی به‌ریتانیا نیشته‌جی ده‌بی‌ت و له ریگه‌ی تابلۆکانییه‌وه ده‌ناسریت و له‌پیشانگایه‌کی تایبەت به‌ میژوی ئەوروپی له‌سه‌ر جه‌نگ به‌شدارى ده‌کات و هه‌ولده‌دات کاره هونه‌رییه‌کانی بچنه‌ بواری توێژینه‌وه‌و ئەکادیمییه‌وه و ده‌ست به‌ خویندنی ماستەر ده‌کات به‌ناونیشانی (یاده‌وه‌رییه‌کانی خۆم له‌ جه‌نگدا) ده‌توانیت ریچکه‌ی خۆی له‌ هیلکارییدا بدۆزیته‌وه‌. هه‌تا تابلۆکه‌ی له ژوری (ولیم تیرنەر) هونه‌رمه‌ندی به‌ناوبانگی به‌ریتانی و جیهان داده‌نریت. له‌مۆزه‌خانه‌ی به‌ریتانیا تابلۆکانی داده‌نریت و ده‌چیته‌ قۆناغیکى نوێوه له‌ هونه‌ری هیلکاری. پاش ماوه‌یه‌ك هه‌والی پیده‌ده‌ن له‌ مۆزه‌خانه‌ی (جه‌نگی ئیمپریالی به‌ریتانی) له‌گه‌ڵ دو‌گه‌له‌ری تردا بایه‌خیان پیداو‌ه‌و دانراوه‌.

دوای ئەوه زۆریان هانداوه‌ له‌یاده‌وه‌ری خۆی ده‌ربچیت بۆ یاده‌وه‌ری نیشتمان، به‌و مه‌به‌سته‌وه‌ ده‌ست به‌ دیکۆمینت کردنی قوربانیه‌کانی ئەنفال ده‌کات، ئەوانه‌ی له‌ نوگره‌ سه‌لمان رزگاریان بووه‌، له‌ماوه‌ی پینچ

سالدا تیزی دکتوراکه‌ی ته‌واو ده‌کات به‌ناونیشانی (دۆکمە‌نتکردنی یاده‌وه‌رییه‌کانی ئە‌نفال به‌هیلکاری) به‌زیندوکردنه‌وه‌ی یاده‌وه‌ری پانزه‌که‌سی رزگاربوی ئە‌نفال.

ویناکردنی ئازارو زولم.

له‌زانکۆی پر برس له‌ ئۆسترالیا ریزلینان و بروننامە‌ی باشترین هونه‌رمە‌ندی وه‌رگرتووه‌ کاری کردبیت له‌سه‌ر وینا کردنی ئازار و زولم و سته‌مدیده له‌ جه‌نگدا.

له‌دوای پانزه‌سال گه‌رانه‌وه‌ی له‌ به‌ریتانیاوه به‌وه‌یوایه‌ی خه‌ونی بیست و سی‌سال ژیا‌نی ده‌ربه‌ده‌ری سه‌نته‌ریکی رۆشنبیری بکاته‌وه‌ ببیته‌ جیگه‌ی وتویژو نیشاندانی کاره‌سات و جینۆساید و ئە‌نفال‌ه‌کانی گه‌لیکی ژیر ده‌سته. په‌یامیک له‌ ری هیله‌کانه‌وه‌ گێرانه‌وه‌ی چیرۆکی مه‌رگه‌ساته‌کان و زیندو کردنه‌وه‌ی به‌های جوانی له‌فۆرمیکی سه‌رده‌میانه‌ی وینه‌ی هونه‌ریدا، له‌م ستۆدیۆ گه‌له‌ریه‌دا نیشان بداته‌وه. هه‌تا له‌ روی میژوییه‌وه‌ بمینیتته‌وه‌ بۆ نه‌وه‌کانی ئاینده. مه‌لبه‌ندی کوردۆلۆژی بکاته‌ ناوه‌ندیک نه‌هامه‌تییه‌کانی گه‌لی کورد بخاته‌ به‌رده‌می جیهان، وه‌ک ئه‌و پرۆژه تایبه‌تیانه‌ی له‌ به‌یه‌ک گه‌یشتنی که‌لتوره‌کان له‌گه‌ل هونه‌رمە‌ندانی جیهانیدا به‌هاوبه‌شی ئە‌نجامیان داوه. هه‌مو ئه‌وه‌ولانه‌ لای که‌سانی رۆشنبیری ره‌سمی و لایه‌نی په‌یوه‌ندیاره‌وه‌ بووه به‌خه‌ونی زرو به‌ناچاری خۆی ئە‌م پرۆژه‌یه‌ی کرده‌وه.

ئە‌م هیلکاریانه‌ وینه‌ ته‌عبیرییه‌کی هه‌ستیارن له‌هه‌موو زه‌مه‌ن و گۆرانیکی هونه‌ریدا نوین، له‌گه‌ل هه‌ست و سۆزو ناخ و بیرکردنه‌وه‌ی خه‌لکه‌که‌دا ده‌بنه‌ تازه له‌دایک بویه‌ک، ده‌بنه‌ زمانی وه‌رگێرانی خه‌ون و هیواو ئازارو ژانی مرۆفایه‌تی به‌بی جیاوازی، پیکهاته‌ی تیشکی فیزیایی و توره‌که‌ی گه‌ردونی شتنه‌وه‌ی فۆتۆی هه‌زاران هه‌زار وینه‌ی ته‌لیکسی جه‌سته‌یی ئە‌وه‌ مرۆفانه‌یه‌ پیکه‌وه له‌ساتیکدا زینده به‌چال کران، له‌وینه‌یه‌که‌وه‌ گرکانیکی گه‌ردونی ده‌رده‌خات، له‌فه‌زای ناشیوه‌یی روانینه‌وه‌ کراونه‌ته‌وه به‌هیلکاری و له‌م ژورده‌دا به‌ واقیعی وینه‌یه‌وه‌ جاریکی تر به‌ئاماژه‌و نیشانه‌و ئیقونه‌ی زه‌مه‌نی سفره‌وه‌ دوا فیلمی جیهان ته‌واو ده‌که‌ن.

له رۆژنامەى كوردستانى نوێ پاشكۆى ئه دەب و هونه ر ژماره ١٢٧٥ له ٢٥/٥/٢٠٢٣ و
ژماره (١٩٣١) له ١/٦/٢٠٢٣ = ١ بۆ بۆته وه .